

Comentario de Obra: Santa Sofía de Constantinopla

1. Identificación

- **Título:** Hagia Sophia (Santa Sofía).
- **Autor:** Antemio de Tralles e Isidoro de Mileto, matemáticos e arquitectos.
- **Cronoloxía:** Construída entre os anos 532 e 537 d.C., durante o Imperio Bizantino.
- **Técnica:** Ladrillo, morteiro, pedra, mármore, mosaicos .
- **Estilo:** Arquitectura bizantina.
- **Localización:** Constantinopla (actual Istambul, Turquía).

2. Análise Formal e Técnica

Santa Sofía é unha **basílica de planta centralizada** que combina elementos de planta lonxitudinal e central. O edificio destaca pola súa monumental **cúpula**, que é a súa característica máis recoñecible e un dos maiores logros da enxeñaría de todos os tempos.

A estrutura está baseada nunha planta rectangular con elementos que crean a sensación de centralización:

- **Cúpula principal:** De 31 metros de diámetro, descansa sobre **catro pechinas** que a conectan a catro grandes arcos . Este sistema de pechinas foi unha innovación que permitiu a construción dunha cúpula tan grande sobre un espazo cadrado.
- **Semipélulas:** Dúas semipélulas, unha a cada lado, axudan a distribuír o peso da cúpula principal.
- **Naves laterais e tribunas:** Aos lados do espazo central, hai naves e tribunas que serven como espazos para os fieis.
- **Luz:** A luz natural é un elemento esencial. A cúpula parece flotar sobre as 40 xanelas que a rodean, creando un efecto de ingravidez.

A súa **decoración interior** era rica en mármore de diferentes cores e **mosaicos dourados** que representaban figuras relixiosas e motivos xeométricos .

3. Análise Iconográfica e Simbología

Santa Sofía, cuxo nome significa "**Sabedoría Divina**", foi consagrada a Cristo. O edificio non só era un lugar de culto, senón tamén o **centro relixioso do Imperio Bizantino** e a sede do Patriarca de Constantinopla.

O espazo interior está deseñado para evocar a **presenza de Deus** e para transmitir unha experiencia mística. A luz que entra polas xanelas crea unha atmosfera divina e irreal. A monumental cúpula representa a bóveda celeste, un símbolo da gloria de Deus e do universo. A súa decoración tamén subliña o poder e a lexitimidade do emperador, que era considerado o representante de Cristo na terra.

4. Contextualización

Santa Sofía foi construída por orde do emperador **Xustiniano I** despois de que a basílica anterior fose destruída durante a revolta de Nika no ano 532. A súa construción foi un proxecto de poder, destinado a demostrar a forza e a grandeza do Imperio Bizantino no seu apoxeo.

Durante a Idade Media, foi o centro da cristiandade ortodoxa. Despois da conquista otomá de 1453, foi convertida en mesquita, engadíndoselle minaretes e elementos islámicos. Hoxe en día, é un museo e un símbolo de convivencia de culturas e relixións.

5. Conclusión

Santa Sofía é unha obra mestra da arquitectura. A súa innovadora enxeñaría, o seu uso revolucionario do espazo e da luz, e a súa rica simbología fana única na historia. Máis que unha simple igrexa, foi un espazo que reflectía o poder do emperador, a grandeza do Imperio Bizantino e a profunda fe da súa poboación. A súa influencia na arquitectura posterior, tanto occidental como oriental, é incalculable.

Concepto	Definición segundo CIUG
Cúpula	Elemento arquitectónico de cuberta en forma semiesférica ou de bóveda , que se apoia sobre muros, pechinas ou tambores. Simboliza o ceo e é frecuente en arquitectura relixiosa.
Contraforte	Elemento arquitectónico vertical adosado ao muro, que serve para reforzar e contrarrestar os empuxes das bóvedas ou arcos. É típico da arquitectura románica e gótica .
Piar	Elemento sustentante vertical de sección rectangular ou poligonal , que pode soste arcos ou bóvedas. Diferénciase da columna por non ter capitel nin fuste definido.
Arco de medio punto	Arco de forma semicircular , onde a frecha (altura) é igual á semiluz (ancho). É característico da arquitectura romana e románica .
Planta de cruz grega	Planta arquitectónica na que os catro brazos da cruz teñen a mesma lonxitude , organizándose arredor dun punto central. É típica da arquitectura bizantina e renacentista .
Estilo	Conxunto de características formais, técnicas e expresivas que definen unha obra ou período artístico. Pode referirse a movementos, épocas ou autores concretos.